

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 lipca 2023 r.

Pozycja 224

POSTANOWIENIE z dnia 27 kwietnia 2023 r. Sygn. akt Ts 83/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący
Jakub Stelina – sprawozdawca
Piotr Pszczołkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 18 stycznia 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 kwietnia 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zakwestionował zgodność:

- art. 139¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- art. 394³ k.p.c. z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1, art. 2 Konstytucji;
- art. 767^{3a} § 3 k.p.c. z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1, art. 2 Konstytucji;
- art. 759 § 1¹ k.p.c. (błędnie powołany w skardze jako art. 795 § 1¹) z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 18 stycznia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 30 stycznia 2023 r.) Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK, odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał stwierdził, że zaskarżone art. 182 § 1 pkt 1, art. 139¹ § 2, art. 394³ § 2 pkt 2, ani art. 759 § 1¹ k.p.c. nie stanowiły

podstawy wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia. Podkreślił też, że skarżący nie wykazał naruszenia przez art. 767^{3a} oraz art. 759 § 1¹ k.p.c. praw wynikających ze wskazanych wzorców ani nie uzasadnił zarzutu niezgodności tych przepisów ze wskazanymi wzorcami konstytucyjnymi.

3. W piśmie z 6 lutego 2023 r. (data nadania) skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Trybunału o odmowie nadania skardze dalszego biegu, w którym przedstawił wywód dotyczący pojęcia „sprawy” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, a nadto stwierdził m.in., że:

- w niniejszej sprawie nie zaistniała żadna z przesłanek wymienionych w 61 ust. 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), a na etapie wstępnej kontroli skargi Trybunał nie jest uprawniony do weryfikacji zasadności merytorycznej skargi, więc wydanie zaskarżonego postanowienia jest formalnie niedopuszczalne;
- umarżając postępowanie referendarz orzekł o prawach strony, ponieważ podjął decyzję o zakończeniu toczącego się postępowania, zaś odwołanie się od tego orzeczenia powoduje powstanie zawisłości sporu przed sądem, czyli powstanie „sprawy”;
- został „pozbawiony możliwości weryfikacji orzeczenia sądu I instancji (...), a więc (...) prawa do właściwego sądu II instancji” (s. 4 zażalenia);
- „budując rozważania skargi konstytucyjnej w oparciu o niebudzące wątpliwości poglądy Trybunału wywodził (...) jednocześnie własne zarzuty i rozważania” (s. 5 zażalenia);
- celowo zacytował jedno z fundamentalnych orzeczeń Trybunału, zastępując słowo „asesor” słowem „referendarz”, co stanowiło „przejaw oczywistej kreatywności” oraz „formę ekspresji twórczej, a nie powielanie treści innego orzeczenia” (*ibidem*).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. W postanowieniu z 18 stycznia 2023 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie trzech przesłanek: kwestionowania przepisów niestanowiących podstawy wydania orzeczenia ostatecznego, nieuprawdopodobnienia zarzutu niekonstytucyjności pozostałych przepisów w kwestionowanym zakresie oraz braku uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego.

W zażaleniu skarżący nie odniósł się do tego, że art. 182 § 1 pkt 1, art. 139¹, art. 394³ oraz art. 759 § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.; błędnie powołany w skardze jako art. 795 § 1¹ k.p.c.) nie stanowiły podstawy wydania orzeczenia wskazanego jako ostateczne.

3. Kolejną przyczyną odmowy nadania skardze dalszego biegu było nieuprawdopodobnienie zarzutu niekonstytucyjności art. 767^{3a} i art. 795 § 1¹ k.p.c. w kwestionowanym zakresie.

W złożonym środku odwoławczym skarżący stwierdził, że nie neguje rozwiązań ustawowych powierzających część spraw urzędnikom sądowym. Podniósł jednocześnie, że

przy takim ukształtowaniu procedury został on jednak pozbawiony prawa do sądu II instancji. W tym miejscu przypomnieć należy, że w zaskarżonym postanowieniu Trybunał wskazał, że skoro sąd rozpoznał środek odwoławczy wniesiony od orzeczenia urzędnika sądowego, jakim jest referendarz, to doszło do merytorycznego rozpoznania sprawy przez ten sąd i rozstrzygnięcia o prawach, które wcześniej były przedmiotem rozstrzygnięcia konkretnego urzędnika. W złożonym zażaleniu skarżący nie odniósł się do podniesionego argumentu, zaprezentował natomiast obszerną definicję „sprawy”, mimo że Trybunał nie stwierdził, że wskazane w skardze postępowanie nie jest „sprawą” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

4. Odnosnie braku uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, powołując się na treść art. 127 § 1 k.p.c. skarżący stwierdził, że „pismo procesowe ma być zwarte” (s. 5 zażalenia). Trybunał przypomina, że postępowanie przed Trybunałem statuują przepisy u.o.t.p.TK, a dopiero w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie odpowiednio stosuje się przepisy k.p.c. Zatem uzasadnienie skargi konstytucyjnej musi w pierwszej kolejności spełniać podstawowe przesłanki przewidziane w art. 53 ust. 1 pkt. 3 u.o.t.p.TK, podczas gdy uzasadnienie niniejszej skargi składało się głównie ze skopiowanej treści uzasadnienia wyroku Trybunału oraz bardzo ogólnych rozważań skarżącego, w żaden sposób nie spełniających wskazanych przesłanek. Zarzut niekonstytucyjności nie został odniesiony do treści zakwestionowanych w skardze przepisów, a ponadto nie przedstawiono argumentów lub dowodów na poparcie sformułowanych zarzutów.

5. Konkludując Trybunał stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważyło podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Podkreślić należy, że podstawą odmowy nie było też uznanie badanej skargi jako oczywiście bezzasadnej w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK, lecz ocena, że nie spełnia ona wymagań określonych w ustawie (art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK). Z tego względu zaprezentowane w zażaleniu definicje „oczywistej bezzasadności skargi” nie podważają prawidłowo poczynionych przez Trybunał ustaleń.

Mając na uwadze fakt, że skarżący nie przedstawił argumentów podważających ustalenia i przesłanki wydania postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu, a dodatkowo nie ustosunkował się do jednej z nich, Trybunał postanowił jak w sentencji.